

ARAP DÜNYASINA MBB MODELİ

Türkiye'nin Arap dünyası ile yakınlaşma hedefi doğrultusunda, Marmara Belediyeler Birliği attığı adımlarla Arap ülkeleri ile yerel yönetim düzeyinde önemli bir diyalog ortamını oluşturdu. Birlik, bölgenin belediyeleri ve diğer ilgili idareler nezdinde Türk belediyecilik tecrübesinin tanınmasında önemli bir rol üstlendi.

Türkiye Hükümeti'nin Ortadoğu ülkeleri ile geliştirmeye çalıştığı diyalog çabalarının paralelinde, Marmara Belediyeler Birliği de ülkemizin ortak din, tarih ve kültür bağlarının bulunduğu bu bölgeye önem vermiş, özellikle 2008 yılından bu yana Arap ülkelerindeki muadilleri ile ilişkiler geliştirmeye başlamıştır. Birliğin yürüttüğü bu çalışmaların coğrafyasına bakıldığında, Ürdün'den başlayan, daha sonra Lübnan, Suriye, Bahreyn, Katar, Fas, Mısır, Irak ve diğer ülkelere yayılan ve uluslararası teşkilatlar ve platformlarda kendisini açıkça belli eden bir ilişkiler ağı görülecektir.

Bu dostluk ve kardeşlik esaslı çabalar sayesinde Marmara Belediyeler Birliği, Türk belediyeciliğinin adeta Arap dünyasına yansıyan yüzü oldu. Birçok yerel yönetim teşkilatını ziyaret ederek Türk yerel yönetim modelini anlatan, sayısız heyeti İstanbul'da merkez ofisinde ağırlayan, üye belediyelere düzenlenen inceleme ziyaretleri ile hizmet tecrübelerinin aktarılmasına vesile olan MBB, Arap dünyasındaki muhataplarının takdirini kazandı. Aslında Birliğin Arap dünyası ile münasebetlerinin mazisi çok eskilere dayanır. 1982 yılında Arap Şehirleri Teşkilatı (ATO) ile ilk işbirliği protokolünü imzalayan MBB, 1985 yılında İstanbul'da "İslam Mimari Mirasını Koruma Konferansı" adlı önemli bir organizasyona ATO ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile birlikte imza atmıştı. Birliğin arşivlerinde bulunan, MBB'nin eski Genel Sekreterleri Av. Halil Ünlü'nün 1990'lı yıllarda ATO'nun merkezini ziyaretine dair Kuveytli bir gazetede çıkan haber, bu ilişkinin başka bir vesikasıdır. Ne var ki, sonraki yıllarda birçok iç ve dış etkenin tesiri

ile bu ilişkilerin yoğunluğu azalmış, adeta inkıta uğramıştı. Fakat son dönemde, Türkiye'nin değişen dış politikası ve yükselen konumu ile birlikte bu ilişkilerin yeniden canlandırılmasına müsait bir ortam oluştu.

Kurumları harekete geçiren şuur ve vizyon sahibi kişilerdir. MBB'nin Arap ülkeleri ile yoğun temaslarında ve Arap muhatapları nezdinde yüksek itibarının tesisinde bazı yetkililerin özel bir rolü oldu. Bu hususta özellikle Ürdün Mahalli İdareler Bakanlığı Dış İlişkiler Müdürü Atef Rawahneh (Atif Ravahne), Lübnan Trablusşam Belediye Meclisi Üyesi Dr. Khaled Tadmori (Halid Tadmuri), Bahreyn Manama Belediye Meclisi Sekreteri Jasem Redha (Casim Rıza) gibi isimleri zikretmek gerekir ki, onlar Arap dünyası ile yakınlaşma yolunda Birlik için adeta rehber ve yoldaş oldular. Bu bağlamda Birlik Başkanı ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe ile dönemin Birlik Genel Sekreteri Prof. Dr. Recep Bozlaşan'ın aktif çabası ile bu ilişkilerde kısa zamanda ciddi mesafe kat edildi.

Marmara Belediyeler Birliği, Arap dünyasının önde gelen birlikleri ile yakın diyalog kurdu ve kurumlar düzeyinde entegrasyonu sağladı. Birlik 2010 yılında İslam Başkentleri ve Şehirleri Teşkilatı (OICC) nezdinde iştirakçi üyelik ve Arap Şehirleri Teşkilatı (ATO) nezdinde gözlemci üyelik statüsüne kavuşarak Arap ve İslam dünyası ile kurumsal ortaklık kuran ilk Türk yerel yönetim platformu oldu. Ayrıca Birlik bu imtiyazlı ilişkisi ile diğer kurumların da Arap dünyası ile ilişkilerinde diyalog geliştirici unsur oldu. Mesela, Türk Dünyası Belediyeler Birliği ile ATO arasında işbirliğinin başlamasına vesile oldu, Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS ile Arap ülkeleri arasında ortak faaliyetlerin yapılmasını sağladı. Diğer yandan MBB, Avrupa ile Arap dünyası arasında da belediyeler düzeyinde ortak çalışmaların artırılmasında da faal oldu. Avrupa Birliği'nin CIUDAD programı kapsamında uluslararası bir AB projesinin geliştirilmesine vesile olan MBB, Ürdün'den Amman ve İrbid, Türkiye'den Gaziantep ve İstanbul, Fransa'dan Paris ve Lyon, Almanya'dan Stuttgart şehirleri arasında

toplu ulaşım alanında tecrübe paylaşımına zemin sağladı.

MBB'nin bu imtiyazlı konumu dünya çapında etkin olan ülke ve teşkilatlarının da ilgi ve takdirini çekiyor. Çin Uluslararası Dostluk Şehirleri Birliği CIFCA'nın yönetimi de Arap dünyası ile işbirliğinin kurulması için destek talebinde bulundu. 2012 yılı Mayıs ayında MBB'ye ziyareti esnasında CIFCA Başkanı Li Xiaolin'in ve aynı günlerde TRT Arapça'da yayınlanan Elvan-ı Seb'a programında CIFCA Genel Sekreter Yardımcısı Ayisha (Ayşe) Jia Ling'in ifade

ettikleri gibi, MBB'nin bu bölgeye yönelik "anahtar" fonksiyonunu icra etmesi temenni ediliyor.

Bilinçli bir vizyona dayanan MBB'nin dış politikası, uluslararası faaliyet alanlarını "yakın kara havzası", "yakın kıta havzası" ve "küresel" ölçekli bir kademelemeye tabi tutmuş, hedefteki coğrafi bölgeleri merkezden dışa genişleyen üç

daire şeklinde sıralandırmıştır. Bu çerçevede Suriye, Ürdün, Lübnan, Filistin ve Irak'ı içine alan Merkezî Ortadoğu bölgesi, 2011-2015 yılları Stratejik Planında birinci öncelikli alan içinde yer alıyor. Bu bilinçli ve planlı yaklaşım Türkiye'deki diğer yerel yönetim kurumları için de bir emsal teşkil ediyor.

Arap dünyası ile iletişimi geliştirirken dil unsuruna da önem veren Birlik, Arap dünyasında yapılan etkinliklerde ve Birlik merkezinde yapılan heyet kabullerinde İngilizceden ziyade Arapçaya öncelik verdi. Birçok konferans ve toplantıda Türk yerel yönetim sistemi ve belediye birliği modelini Arapça sunumları ile anlatan, başta TRT Arapça ve Iqraa TV kanalları olmak üzere TV ve radyo programlarına Arap dünyasına mesaj veren Birlik, bu alanda yine öncü bir yaklaşım sergiledi. Bu alanda elbette yapılacak daha çok şey var; bunların başında Türk belediyeçilik tecrübesi hakkında Arapça bilimsel ve teknik yayınlarının hazırlanması gelir. Dil unsuru Birliğin Stratejik Planına da yansıyor, İngilizcenin yanı sıra web sitesinin 2013 yılı sonuna kadar Arapçaya çevrilmesi öngörüldü.

Son olarak, kültürel işbirliğine ve halklar düzeyinde yakınlaşmaya önem veren Birlik, Arapça ile ilgili uluslararası projelere de destek verdi. Türkiye ve Balkan ülkeleri ara-

sında yapılan imam-hatip liseleri Uluslararası Arapça Yarışmaları organizasyonunu birçok üye belediye ile destekledi. Bursa Yıldırım, Zeytinburnu, Beyoğlu, Üsküdar, Bağcılar, Bahçelievler ve diğer belediyelerin katkıları ile gerçekleştirilen proje, Arap dünyası ile hızla gelişen siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkileri pekiştirmek amacı ile gençler arasında Arapçanın öğrenilmesini teşvik ediyor.

Tüm bu gayretler ile Birlik, kıtaları ve medeniyetleri buluşturan bir platform olduğu gerçeğini yansıtıyor.

Kaynaklar:

- MBB Stratejik Plan 2011-2015
- MBB Faaliyet Raporları 2008, 2009, 2010, 2011
- www.marmara.gov.tr
- www.nalas.eu
- www.arapcayarismalari.org.tr

